

Student Rights & Privacy

Droits des étudiants et vie privée

حقوق دانشجویی و حریم خصوصی

Numéro de l'ordonnance : 140431390002311035

Numéro de dossier : 140131920001306865

Numéro d'archive de la chambre : 0106595

Date de l'arrêt : 1404/09/11

Order N: 140431390002311035

Case N: 140131920001306865

Branch Archive N: 0106595

Date of Judgment: 1404/09/11

شماره قرار: ۱۴۰۴۳۱۳۹۰۰۰۲۳۱۱۰۳۵

شماره پرونده: ۱۴۰۱۳۱۹۲۰۰۰۱۳۰۶۸۶۵

شماره بایگانی شعبه: ۰۱۰۶۵۹۵

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۴/۰۹/۱۱

دادنامه هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

شماره قرار: ۱۴۰۴۳۱۳۹۰۰۰۲۳۱۱۰۳۵

شماره پرونده: ۱۴۰۱۳۱۹۲۰۰۰۱۳۰۶۸۶۵

شماره بایگانی شعبه: ۰۱۰۶۵۹۵

تاریخ دادنامه: ۱۱/۹/۱۴۰۴

شاکیان: آقایان و خانم‌ها نیما نجفی - مزدک نصوری - محمدمهدی ولی - خشایار سفیدی - وحید خانی - رامین مهرداد - رضا باستانی نامقی - امیرصادق رحمانی - جواد پیری - سیدعلی امامی فر - فرنوش فخار - فریبا اصغری - معصومه مؤمنی بزرودی - تهمینه مهدیان - فائزه چقاجردی

طرف شکایت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال مواد ۲۲، ۶۵، ۷۴، ۷۷، ۷۹، ۹۷، ۱۱۰ و تبصره ۱ ماده ۱۲، تبصره ۲ ماده ۳۲، تبصره ۲ ماده ۴۳، تبصره ۱ ماده ۶۸، تبصره ماده ۸۸ و تبصره ۳ ماده ۹۰ از شیوه نامه اجرایی «آیین نامه انضباطی دانشجویان مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی» که در تاریخ ۱/۹/۱۴۰۱ به تصویب وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری رسیده است.

گردش کار: شاکیان به موجب دادخواست های جداگانه ای ابطال کل و یا ابطال قسمت هایی از شیوه نامه اجرایی «آیین نامه انضباطی دانشجویان مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی» که در تاریخ ۱/۹/۱۴۰۱ به تصویب وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری رسیده است را خواستار شده اند و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده اند که:

" وزارتین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری براساس آیین نامه انضباطی دانشجویان مصوب سیصد و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴/۶/۱۳۷۴ مبادرت به تصویب شیوه نامه اجرایی آیین نامه انضباطی دانشجویان مورخ آبان ۱۴۰۱ نموده اند. شیوه نامه مذکور بنا به دلایل ذیل الذکر در مغایرت گسترده با موازین شرعی و قواعد و اصول حقوقی قرار گرفته است و ابطال آن از مرجع عالی قضایی مورد درخواست می باشد:

۱- تبصره ۱ ماده ۱۲ شیوه نامه اجرایی آیین نامه انضباطی دانشجویان مورخ آبان ۱۴۰۱ در مغایرت با قاعده فقهی نفی عسر و حرج (اصل لاجرح) و قاعده فقهی لاضرر و لاضرار (اصل لاضرر) و بندهای ۳ و ۹ اصل سوم و اصل نوزدهم قانون اساسی (حق برخورداری از حقوق مساوی و امکانات مادی و معنوی یکسان) و اصل بیست و دوم قانون اساسی (مصونیت

حقوق از تعرض) و اصل سی و هفتم قانون اساسی (اصل براءت) و مواد ۱۰۴ الی ۱۰۷ منشور حقوق شهروندی (حق آموزش و پژوهش) و مواد ۱، ۱۴ و ۱۵ منشور حقوق دانشجویی قرار گرفته است.

۲- مطابق قاعده فقهی وزر (اصل شخصی بودن جرایم و مجازات‌ها) هدف از اعمال مجازات، اصلاح مجرم یا متخلف است و بدین ترتیب، نحوه صدور احکام و اجرای مجازات باید به گونه‌ای باشد که تنها دانشجوی متخلف کیفر ببیند و خانواده و بستگان او تحت تأثیر آثار مجازات واقع نشوند. فلذا ماده ۲۲ شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان مورخ آبان ۱۴۰۱ و تبصره ذیل آن در مغایرت با قاعده فقهی وزر و اصل بیست و دوم قانون اساسی (حق مصونیت حقوق و حیثیت اشخاص از تعرض) و اصل سی و نهم قانون اساسی و بند چهارم قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی مصوب ۱۳۸۲ (حق مصونیت حرمت و حیثیت اشخاص) و ماده ۷ (حق کرامت انسانی) و ماده ۲ (حق بر حفظ حریم خصوصی و رعایت اصل محرمانگی) و ماده ۵۷ (اصل براءت و شخصی بودن مسئولیت) منشور حقوق شهروندی قرار گرفته است.

۳- اساساً جرم بودن یا ممنوعیت یک عمل مانند ممنوعیت تشکیل گروه‌های مجازی دانشجویی با جمعیت بالای ۱۰۰ نفر مستلزم تصریح قانون است. فلذا تبصره ۲ ماده ۳۲ شیوه‌نامه در مغایرت با اصل عدم صلاحیت (منع خروج از صلاحیت و توسعه اختیارات اشخاص حقیقی و حقوقی)، بندهای ۲، ۷ و ۹ اصل سوم و اصول بیست و دوم، بیست و سوم، نهم، اصول بیست و ششم و بیست و هفتم قانون اساسی و ماده ۲ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ (اصل قانونی بودن جرایم و مجازات‌ها) قرار گرفته است.

۴- مطابق اصل تناسب جرم و مجازات، میزان مجازات باید متناسب با شدت جرم یا تخلف باشد. این در صورتی است که در تبصره ۲ ماده ۴۳ شیوه‌نامه متنازع‌فیه روزه خواری را که یکی از مصادیق حق ... می‌گردد را مشمول مجازات‌های سنگین بندهای ۴ تا ۱۰ قرار داده است و هیچ گونه تناسب و توازنی میان درجه تخلف با مصلحت عمومی قائل نشده است. مضافاً این که در تبصره ۲ ماده ۴۳ شیوه‌نامه مذکور از لفظ «غیره» استفاده شده است، این در حالی است که باید میان نقض حقوق الناس و حقوق ... تفکیک قائل می‌شد که در مغایرت آشکار با اصل تناسب مندرج در مقدمه همین شیوه‌نامه و در تعارض با فلسفه عدالت ترمیمی قرار گرفته است.

۵- در ماده ۷۷ شیوه‌نامه متنازع‌فیه تصریح شده است که کلیه امور مربوط به پرونده از جمله گردش کار، شکایت شاکی و یا گزارش تخلف، لوایح دفاعی دانشجوی و ... صرفاً ظرف ۲۴ ساعت پیش از تشکیل جلسه جهت مطالعه در اختیار کمیته بدوی دانشگاه قرار می‌گیرد. این در صورتی است که ماده ۷۷ شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان مورخ آبان ماه ۱۴۰۱ بدون توجه به اوضاع و احوال خاص هر پرونده (کمیت و کیفیت پرونده) تنقیح شده است و در مغایرت با اصول دادرسی منصفانه و اصل بیستم قانون اساسی (منع تبعیض در برخورداری از حقوق مساوی) و اصل بیست و دوم قانون اساسی (حق امنیت قضایی) قرار گرفته است.

۶- در ماده ۷۹ شیوه‌نامه متنازع‌فیه تصریح شده در صورتی که به دلایل موجّه (نظیر فوت یکی از بستگان، ابتلای به بیماری) دانشجوی قادر به حضور در جلسه در تاریخ تعیین شده نباشد، از حق دفاع حضوری خود تنها می‌تواند در کمیته تجدیدنظر (آن هم در صورت صلاحدید رییس کمیته بدوی) استفاده کند. همچنین، در تبصره ماده ۸۸ شیوه‌نامه مذکور تصریح شده که در شرایط خاص و تخلفات مشهود، مهلت اعتراض دانشجوی به حکم کمیته بدوی ۴۸ ساعت در

نظر گرفته می شود. به علاوه، در ماده ۹۷ شیوه‌نامه اخیرالذکر، در شرایط خاص و تخلفات مشهود، مهلت اعتراض دانشجویان به حکم کمیته تجدیدنظر ۳ روز در نظر گرفته شده است. این در صورتی است که از منظر فقهی نیز «اصل بر لاینسب لسالک قول» است و نبایستی بر شخص ساکت و غایب، قول و اتهامی انتساب داده شود. فلذا عدم پیش‌بینی تجدید جلسه کمیته بدوی (بر اثر عوامل قهریه و یا دلایل موجه) و نیز عدم پیش‌بینی مهلت معقول و متناسب جهت تجدیدنظرخواهی از آرای کمیته بدوی در تنافی با اصول دادرسی منصفانه مانند اصل لاضرر، اصل لاجرح، اصل تناظر، اصل منع تعرض به حقوق اشخاص و اصل تأثیر عوامل فورس‌ماژور بر وضعیت‌های حقوقی می‌باشد و در تعارض با مواد ۴۸ و ۴۹ منشور حقوق دانشجویی (حق دفاع حضوری) قرار گرفته است.

۷- دانشجویان حق دارند نسبت به احکام صادره از کمیته‌های بدوی (حتی در صورت عدم تجدیدنظرخواهی در کمیته تجدیدنظر) در کمیته مرکزی (به مثابه مرجع فرجام‌خواهی و یا اعاده دادرسی) اعتراض کنند. این امر را می‌توان از سایر قوانین موضوعه ایران مانند مواد ۳۶۶ و ۴۲۶ قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹ و مواد ۴۶۴ و ۴۷۴ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ و ماده ۹۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ نیز وحدت ملاک گرفت. فلذا تبصره ۳ ماده ۹۰ شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان مورخ آبان ماه ۱۴۰۱ در مغایرت با اصول دادرسی منصفانه مانند اصل لاجرح، اصل لاضرر، اصل حاکمیت قانون و اصل قابل تجدیدنظر بودن احکام قرار گرفته است.

۸- مفهوم مخالف ماده ۱۱۰ شیوه‌نامه متنازع‌فیه می‌رساند که اعضای کمیته و کارکنان دبیرخانه کمیته انضباطی مجاز به تجسس در زندگی خصوصی دانشجوی متهم در موارد مرتبط با موضوع تخلف دانشجویان می‌باشند. مفهومی که در تناقض آشکار با صدر همین ماده و در تعارض با قواعد و اصول فقهی و حقوقی قرار گرفته است. شرع انور اسلام و قانون اساسی ایران، حق بر حفظ حریم خصوصی (منع تجسس در حریم خصوصی) افراد را به رسمیت شناخته‌اند. مستند به اصول ۲۲ و ۲۵ و ۱۵۶ قانون اساسی و بند ۱۴ ماده واحده قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی مصوب ۱۳۸۲ و ماده ۳۶ منشور حقوق شهروندی و ماده ۲ منشور حقوق دانشجویی هرگونه تعرض و دخل و تصرف در حقوق، اموال و اطلاعات شخصی و شنود مکالمات و رهگیری ارتباطات و هر نوع ورود به حریم خصوصی شهروندان (در فضای مجازی یا حقیقی) صرفاً به حکم قانون و فقط با نظارت دستگاه قضایی، آن هم به صورت کاملاً استثنایی، محدود و موردی امکان‌پذیر است. همچنین، از منظر اصول دادرسی منصفانه و به ویژه مطابق «اصل منع تحصیل دلیل» اعضاء و کارکنان کمیته انضباطی اجازه نقض حریم خصوصی دانشجویان جهت تحصیل دلایل را ندارند." متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

" شیوه‌نامه اجرایی «آیین‌نامه انضباطی دانشجویان مصوب سید و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی» که در تاریخ ۱/۹/۱۴۰۱ به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری رسیده است.

مقدمه

کمیته انضباطی دانشجویان، به عنوان مرجع رسیدگی به تخلفات دانشجویان موظف است با تأکید بر موازین شرعی، اخلاقی، قانونی و حقوقی به این تخلفات رسیدگی نماید. ضرورت دارد که این برخورد، توأم با حفظ آبرو و حیثیت

اجتماعی دانشجو باشد؛ از اولین مراحل تذکر و ارشاد آغاز شده و زمینه اجتناب از تخلف و میل به اصلاح را در فرد خاطی و محیط ایجاد نماید.

با ضرورتی که در جهت دهی هرچه بیشتر کمیته های انضباطی به سمت قانون گرایی وجود دارد به منظور ائتمان احکام کمیته های انضباطی، براساس آیین نامه مصوب سید و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی به تاریخ ۱۴/۶/۱۳۷۴ که به اختصار «آیین نامه» نامیده می شود «شیوه نامه» حاضر، با هدف تعیین و رفع ابهام از مصادیق تخلفات دانشجویی، رعایت اصل تناسب بین تخلف و تنبیه و تعیین مراجع صالح رسیدگی به تخلفات دانشجویی تدوین شده است.

.....

ماده ۱۲- به منظور استناد و تطبیق دقیق تر احکام انضباطی، تنبیهات ماده ۷ آیین نامه به صورت زیر تفکیک می شوند:

.....

تبصره ۱: رییس دانشگاه مجاز است تا زمان رسیدگی به پرونده دانشجوی متخلف در کمیته انضباطی دانشگاه از ورود وی به دانشگاه جلوگیری کند مشروط بر این که مدت رسیدگی به پرونده دانشجو از یک ماه تجاوز نکند و در مورد پرونده هایی که به کمیته مرکزی انضباطی برای رسیدگی و اعلام رأی ارجاع می شود رییس دانشگاه مجاز است از ورود دانشجو به دانشگاه تا مدت دو ماه جلوگیری کند (در صورت تلاقی ایام ممانعت از ورود دانشجو به دانشگاه با امتحانات پایان نیم سال دانشجو می تواند با تشخیص رییس دانشگاه در امتحانات پایان نیم سال شرکت کند).

.....

ماده ۲۲- در صورت قطعی شدن حکم، مراتب حسب صلاحدید کمیته به ولی، سرپرست یا همسر دانشجو اطلاع داده می شود.

تبصره: در تخلفاتی که به تشخیص رییس کمیته خاص یا مشهود باشد لازم است به محض دریافت گزارش ظرف ۲۴ ساعت خانواده مطلع گردند و در سایر تخلفات به تشخیص رییس کمیته قبل از صدور حکم می توان به والدین اطلاع داد.

.....

ماده ۳۲ - تخلفات رایانه ای و مخابراتی و مجازی

.....

تبصره ۲- تشکیل کلیه گروه های مجازی دانشجویی با جمعیت بالای ۱۰۰ نفر نیاز به مجوز کمیته ناظر بر نشریات دانشجویی دارد. تشکّل ها و مجموعه های رسمی تابع قوانین مربوط هستند. ایجاد کانال یا گروه غیر مجاز مشمول تنبیهات بند ۸ تا ۱۹ خواهد گردید.

.....

ماده ۴۳- توهین به شعائر و مقدّسات اسلامی یا ملی، ادیان رسمی کشور یا ارتکاب اعمالی بر ضد نظام جمهوری اسلامی (مانند فحاشی و استفاده از الفاظ رکیک به طور شفاهی یا کتبی، از طریق شعارنویسی، پخش اعلامیه و فضای مجازی و ...)

متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۶ تا ۱۱ محکوم می شود.

.....

تبصره ۲- نقض احکام اسلامی به شکل مشهود از قبیل روزه خواری و غیره، متخلف به تنبیهات بندهای ۴ تا ۱۰ و در صورت تکرار تا بند ۱۱ قابل تشدید است.

.....

ماده ۶۵- طبق تبصره ۴ بند (ب) ماده ۷ آیین نامه تنها مرجع مجاز به طرفیت دانشگاه به انعکاس تخلف و معرفی دانشجوی خاطی به مراجع قضایی و انتظامی، کمیته انضباطی دانشگاه با هماهنگی و مشاوره دفتر حقوقی دانشگاه است.

.....

ماده ۶۸- دعوت نامه باید مشتمل بر موارد ذیل باشد:

۱- مشخصات کامل دانشجوی.

۲- موضوع یا عنوان تخلف انتسابی.

۳- علت دعوت.

۴- تاریخ و زمان حضور و آدرس دبیرخانه کمیته انضباطی.

۵- نام، سمت و امضای تماس گیرنده.

تبصره ۱: دبیرخانه موظف است فرآیند دعوت از دانشجو جهت حضور در دبیرخانه کمیته انضباطی را در کلیه مراحل رسیدگی (اعم از تفهیم اتهام، دفاع حضوری، ابلاغ حکم، ادای شهادت یا به عنوان مطلع) از طریق اطلاع رسانی تلفنی و با رعایت حداقل بازه زمانی ۲۴ ساعت رعایت نماید. ابلاغ دعوت نامه از طریق تماس و در صورت عدم پاسخ گویی ارسال پیامک صورت می گیرد.

همچنین دبیرخانه موظف است علاوه بر طرق فوق مفاد دعوت نامه را از طریق سامانه دانشگاه یا به صورت حضوری و مکتوب، در دبیرخانه کمیته انضباطی ابلاغ نماید. مستند پیامک ارسالی در پرونده دانشجو بایگانی می شود بدیهی است مسئولیت دادن اطلاعات اشتباه مانند شماره تلفن با دانشجوست.

.....

ماده ۷۴- با عنایت به ضرورت اصل محرمانگی در فرآیند بررسی پرونده انضباطی دانشجویان در صورت عدم افشای مرجع گزارش دهنده (مرجع تشخیص دبیر کمیته بدوی انضباطی است)، دانشجو می تواند مستندات که منشأ صدور حکم برای پرونده وی خواهد بود و ذکر کامل آن در برگه تفهیم اتهام میسر نیست رویت نموده و رسید رویت را امضاء نماید.

.....

ماده ۷۷- دبیر کمیته بدوی موظف است گردشکار پرونده را بر اساس شکایت شاکی یا گزارش تخلف و دلایل توجه آن به دانشجو به استناد شیوه نامه، تهیه و همراه با دفاعیات دانشجو اعم از مصاحبه حضوری و لایحه دفاعیه، ۲۴ ساعت پیش از تشکیل جلسه در اختیار اعضاء قرار دهد. تهیه و ارائه گزارش گردشکار پرونده، مانع تکلیف اعضاء در مطالعه پرونده نیست.

.....

ماده ۷۹- در صورتی که به دلایل موجه (نظیر فوت یکی از بستگان، ابتلای به بیماری) دانشجو قادر به حضور در جلسه در تاریخ تعیین شده نباشد، می تواند در صورت صلاحدید رییس کمیته بدوی با ارائه درخواست مکتوب از حق دفاع حضوری در کمیته تجدیدنظر استفاده نماید.

.....

ماده ۸۸- کلیه احکام صادره از کمیته بدوی قابل تجدیدنظرخواهی در کمیته تجدیدنظر دانشگاه است.

تبصره: مهلت اعتراض دانشجو ظرف ۱۰ روز اداری از تاریخ ابلاغ حکم کمیته بدوی است. در شرایط خاص و تخلفات مشهود به تشخیص دبیر کمیته تجدید نظر این زمان ۴۸ ساعت در نظر گرفته می شود.

.....

ماده ۹۰- کمیته تجدیدنظر باید ظرف مدت ۱۰ روز پس از دریافت اعتراض یا ارجاع پرونده، رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

.....

تبصره ۳: در صورت عدم اعتراض دانشجو نسبت به احکام صادره از کمیته بدوی به کمیته تجدیدنظر دانشگاه، دانشجو مجاز به اعتراض به کمیته مرکزی نخواهد بود.

.....

ماده ۹۷- مهلت اعتراض دانشجو ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ حکم کمیته تجدیدنظر است. در شرایط خاص و تخلفات مشهود به تشخیص دبیر کمیته تجدید نظر این زمان سه روز در نظر گرفته می شود.

.....

ماده ۱۱۰- براساس تعلیمات اسلامی و اصول قانونی امنیت و مصونیت شهروندان و منع تجسس (اصول ۲۲ و ۲۵ قانون اساسی)، اعضای کمیته و کارکنان دبیرخانه کمیته انضباطی، مجاز به تجسس در زندگی خصوصی در موارد غیر مرتبط با موضوع تخلف دانشجویان نبوده و موظف اند کلیه اطلاعات مربوط به تخلف دانشجو را محرمانه تلقی نموده و از افشای آن (به جز همسر، والدین یا سرپرست دانشجو حسب صلاحیت کمیته) خودداری نمایند.

.....

ماده ۱۲۵- با استناد به مصوبه جلسه سیصد و پنجاه و هشتمین شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۴/۶/۱۳۷۴ در هفت بخش شامل ۱۲۵ ماده و ۱۲۶ تبصره، اصلاح و در تاریخ ۱/۹/۱۴۰۱ به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است. - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزیر علوم، تحقیقات و فناوری "

در پاسخ به شکایت مذکور، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به موجب لایحه شماره ۹۳۰۳۵۹ مورخ ۳۱/۲/۱۴۰۲ ثبت شده در دفتر اندیکاتور هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، نامه های شماره ۱۷۹۲۹۰/۲/۴ مورخ ۱۷/۲/۱۴۰۲ و ۲۷۴۱۷۷/۲/۴ مورخ ۸/۹/۱۴۰۲ مدیرکل دفتر امور حقوقی و پاسخگویی به شکایات سازمان امور دانشجویان را ارسال نموده که خلاصه متن آنها اجمالاً به قرار زیر است:

" وزیرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی براساس صلاحیتی که ماده ۱۳ آیین نامه انضباطی دانشجویان جمهوری اسلامی مصوب سیصد و پنجاه و چهارمین جلسه مورخ ۲۰/۴/۱۳۷۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی به ایشان اعطاء نموده است. در آبان ماه سال ۱۴۰۱ اقدام به تصویب و ابلاغ «شیوه نامه اجرایی آیین نامه انضباطی دانشجویان» نموده اند.

شاکیان مفاد ماده ۲۲ شیوه نامه اجرایی آیین نامه انضباطی دانشجویان مصوب ۱۴۰۱ را مغایر با مفاد قانون اساسی و حفظ حریم شخصی دانشجو قلمداد نموده اند. این در حالی است که اولاً حق خانواده از جمله پدر و مادر دانشجو است که بداند فرزندش در دانشگاه چه عملکردی دارد که اگر تخلفی از وی سر زد با کمک مسئولین دانشگاه بتواند در راستای ترمیم وضعیت دانشجو نقش آفرینی نماید و این به مصلحت دانشجو بوده است و به هیچ عنوان ناقض حریم شخصی وی نیست.

ثانیاً در مقررات کیفری نیز مشابه این مقرره پیش بینی شده است؛ در ماده ۴۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ مقرر می دارد: «والدین، همسر، فرزندان، خواهر و برادر این اشخاص می توانند از طریق مراجع مزبور از تحت نظر بودن آنان اطلاع یابند» و اعمال مفاد این ماده مصلحت اندیشی مقتن به نفع متهم است نه این که ناقض حریم شخصی وی تلقی شود. لذا تسری دادن یک اصل از اصول حقوق کیفری به یک مقرره انضباطی به اصطلاح قیاس مع الفارغ است. بنابراین ادعای شاکیان در مورد مفاد ماده ۲۲ مخدوش است.

همچنین شاکیان مفاد ماده ۱۱۰ شیوه نامه اجرایی آیین نامه انضباطی دانشجویان مصوب ۱۴۰۱ را مصداق تجسس در زندگی شخصی افراد که از نظر فقهی و قانونی نیز قبیح است، دانسته اند. این در حالی است که مفاد ماده مذکور

تجسس در زندگی خصوصی افراد را ممنوع دانسته و تنها تحقیقات در مورد تخلفات انضباطی دانشجویان را که لازمه رسیدگی عادلانه به این تخلفات است مجاز می‌داند.

در خصوص خواسته شاکیان مبنی بر ابطال کل شیوه نامه اجرایی آیین نامه انضباطی دانشجویان با عنایت به این که با تصویب شیوه نامه اجرایی جدید آیین نامه انضباطی دانشجویان در تاریخ ۲۴/۶/۱۴۰۳، این شیوه نامه جایگزین شیوه نامه اجرایی مصوب ۱/۹/۱۴۰۱ شده و شیوه نامه اخیرالذکر نیز در حال حاضر ملغی الاثر شده و قابلیت اجرایی ندارد و در نتیجه رسیدگی به موضوع شکایت از لحاظ بُعد قانونی منتفی شده است، معاون قضایی در امور هیأت عمومی و هیأت های تخصصی دیوان عدالت اداری در اجرای ماده ۸۵ قانون دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۱۴۰۳۳۱۳۹۰۰۰۳۱۱۲۳۸۲ مورخ ۲۱/۱۲/۱۴۰۳ قرار رد شکایت صادر نمود.

لکن بدین جهت که برخی از شکات درخواست ابطال مواد ۲۲، ۶۵، ۷۴، ۷۷، ۷۹، ۹۷، ۱۱۰ و تبصره ۱ ماده ۱۲، تبصره ۲ ماده ۳۲، تبصره ۲ ماده ۴۳، تبصره ۱ ماده ۶۸، تبصره ماده ۸۸ و تبصره ۳ ماده ۹۰ از شیوه نامه معترض‌عنه را از بُعد شرعی نیز خواستار شده بودند، در راستای اجرای بند ۲ ماده ۸۷ قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی ۱۴۰۲ در خصوص جنبه شرعی مقرر در مورد اعتراض از شورای نگهبان استعلام به عمل آمد و قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره ۴۷۵۲۰/۱۰۲ مورخ ۳/۸/۱۴۰۴ اعلام کرده است که:

"رییس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

با سلام و تحیت

عطف به نامه شماره ۰۱۰۱۶۵۹۵ مورخ ۲۰/۲/۱۴۰۴؛

موضوع مواد ۲۲، ۶۵، ۷۴، ۷۷، ۷۹، ۹۷، ۱۱۰ و تبصره ۱ ماده ۱۲، تبصره ماده ۲۲، تبصره ۲ ماده ۳۲، تبصره ۲ ماده ۴۳، تبصره ۱ ماده ۶۸، تبصره ماده ۸۸ و تبصره ۳ ماده ۹۰ از شیوه نامه اجرایی آیین نامه انضباطی دانشجویان مصوب ۱/۹/۱۴۰۱ وزارتین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری، در جلسه مورخ ۱۶/۷/۱۴۰۴ فقهای معظم شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که به شرح ذیل اعلام نظر می‌گردد:

- تبصره ۱ ماده ۱۲: علاوه بر این که این حکم مطابق تبصره ۲ بند (ب) ماده ۷ آیین نامه انضباطی دانشجویان جمهوری اسلامی مصوب ۲۰/۴/۱۳۷۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی است، اگر از مراجع ذیصلاح صادر شده است و با فرض این که دانشجویی که پیش از تصویب مصوبه ذی ربط شورای عالی انقلاب فرهنگی مشغول به تحصیل شده و همچنان در حال تحصیل است وجود ندارد و مرجع ذیصلاح می‌تواند برای دانشجویان شروطی را قرار دهد که هرکس وارد دانشگاه می‌شود، تابع آن باشد، مفاد این تبصره خلاف شرع شناخته نشد.

- ماده ۲۲: در صورتی که مقصود از «صلاحدید» موازین شرعی است، اشکالی ندارد اما در صورتی که قید «صلاحدید» فارغ از جهات شرعی است، اطلاق حکم این ماده در خصوص اطلاع رسانی به اشخاص مذکور خلاف موازین شرع شناخته شد.

تبصره ماده ۲۲: اگر مقصود از تخلفات خاص یعنی مواردی که موازین شرعی و قانونی، اطلاع رسانی به خانواده را منع نمی کند مانعی ندارد، وگرنه خلاف شرع است.

تبصره ۲ ماده ۳۲: مفاد این تبصره خلاف شرع شناخته نشد.

تبصره ۲ ماده ۴۳: مفاد این تبصره خلاف شرع شناخته نشد.

ماده ۶۵: مفاد این ماده خلاف شرع شناخته نشد.

تبصره ۳ ماده ۹۰: مفاد این تبصره خلاف شرع شناخته نشد.

تبصره ۱ ماده ۶۸، مواد ۷۴، ۷۷، ۷۹، ۹۷، تبصره ماده ۸۸ و ذیل ماده ۱۱۰: با توجه به این که دانشجو با شروطی از جمله آنچه در این مواد و تبصره ها آمده است در دانشگاه پذیرفته می شود و در مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی طرق رسیدگی به تخلفات انضباطی به صورت انحصاری تعیین شده است و فرض دانشجویی که پیش از تعیین این ترتیبات پذیرش شده و همچنان مشغول به تحصیل باشد وجود ندارد، مفاد این مواد و تبصره ها خلاف شرع شناخته نشد.

ماده ۱۱۰: اطلاق مفهوم نسبت به جواز تجسس در موارد مرتبط در غیر موارد مجاز شرعی خلاف شرع است."

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۱/۹/۱۴۰۴ با حضور رییس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره ۴۷۵۲۰/۱۰۲ مورخ ۳/۸/۱۴۰۴ در خصوص جنبه شرعی مقررات مورد شکایت اعلام کرده است: «تبصره ۱ ماده ۱۲: علاوه بر این که این حکم مطابق حکم تبصره ۲ بند (ب) ماده ۷ آیین نامه انضباطی دانشجویان جمهوری اسلامی مصوب ۲۰/۴/۱۳۷۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی است، اگر از مرجع ذی صلاح صادر شده است و با فرض این که دانشجویی که پیش از تصویب مصوبه ذی ربط شورای عالی انقلاب فرهنگی مشغول به تحصیل شده و همچنان در حال تحصیل است وجود ندارد و مرجع ذی صلاح می تواند برای دانشجویان شروطی را قرار دهد که هرکس وارد دانشگاه می شود تابع آن باشد، مفاد این تبصره خلاف شرع شناخته نشد. ماده ۲۲: در صورتی که مقصود از «صلاح دید» موازین شرعی است، اشکالی ندارد اما در صورتی که قید «صلاح دید» فارغ از جهات شرعی است، اطلاق حکم این ماده در خصوص اطلاع رسانی به اشخاص مذکور خلاف موازین شرع شناخته شد. تبصره ماده ۲۲: اگر مقصود از تخلفات خاص یعنی مواردی که موازین شرعی و قانونی اطلاع رسانی به خانواده را منع نمی کند مانعی ندارد، وگرنه خلاف شرع است. تبصره ۲ ماده ۳۲: مفاد این تبصره خلاف شرع شناخته نشد. تبصره ۲ ماده ۴۳: مفاد این تبصره خلاف شرع شناخته نشد. ماده ۶۵: مفاد این ماده خلاف شرع شناخته نشد. تبصره ۳ ماده ۹۰: مفاد این تبصره خلاف شرع شناخته نشد. تبصره ۱ ماده ۶۸، مواد ۷۴، ۷۷، ۷۹، ۹۷، تبصره ماده ۸۸ و ذیل ماده ۱۱۰: با توجه به این که دانشجو با شروطی از جمله آنچه در این مواد و تبصره ها آمده است در دانشگاه پذیرفته می شود و در مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی طرق رسیدگی به تخلفات انضباطی به صورت

انحصاری تعیین شده است و فرض دانشجویی که پیش از تعیین این ترتیبات پذیرش شده و همچنان مشغول به تحصیل باشد وجود ندارد، مفاد این مواد و تبصره‌ها خلاف شرع شناخته نشد. ماده ۱۱۰: اطلاق مفهوم نسبت به جواز تجسس در موارد مرتبط در غیرموارد مجاز شرعی خلاف شرع است.» بنابراین در اجرای حکم مقرر در ماده ۸۷ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ مبنی بر لزوم تبعیت هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از نظر فقهای شورای نگهبان در خصوص جنبه شرعی مقررات اجرایی، تبصره ۱ ماده ۱۲، تبصره ۲ ماده ۳۲، تبصره ۲ ماده ۴۳، ماده ۶۵، تبصره ۳ ماده ۹۰، تبصره ۱ ماده ۶۸، مواد ۷۴، ۷۷، ۷۹ و ۹۷، تبصره ماده ۸۸ و ذیل ماده ۱۱۰ شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان مصوب ۱/۹/۱۴۰۱ خلاف شرع نیست و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ رأی به عدم ابطال این مقررات صادر می‌گردد و ماده ۲۲ و تبصره آن و اطلاق ماده ۱۱۰ شیوه‌نامه اجرایی مذکور در حد مقرر در نظریه فقهای شورای نگهبان خلاف شرع است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ بطلان آن از تاریخ تصویب اعلام می‌شود. این رأی براساس ماده ۹۳ قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب ۱۰/۲/۱۴۰۲) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است./

احمدرضا عابدی

رییس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

Judgment General Board of the Court of Administrative Justice

Complainants: Messrs. and Mmes. Nima Najafi, Mazdak Nasouri, Mohammad Mehdi Vali, Khashayar Sefidi, Vahid Khani, Ramin Mehrdad, Reza Bastani Namghi, Amir Sadegh Rahmani, Javad Piri, Seyed Ali Emami Far, Farnoosh Fakhar, Fariba Asghari, Masoumeh Momeni Bozroudi, Tahmineh Mahdian, Faezeh Chaghajerdi

Respondent: Ministry of Science, Research and Technology - Ministry of Health, Treatment and Medical Education

Subject of Complaint and Relief Sought: Annulment of Articles 22, 65, 74, 77, 79, 97, 110, Note 1 of Article 12, Note 2 of Article 32, Note 2 of Article 43, Note 1 of Article 68, the Note to Article 88, and Note 3 of Article 90 of the Executive Procedure of the "Disciplinary Regulations for Students approved at the 358th session of the Supreme Council of the Cultural Revolution," which was approved on 1401/9/1 by the Ministers of Health, Treatment and Medical Education and Science, Research and Technology.

Procedural History: The complainants, through separate petitions, have requested the annulment of the entirety or parts of the Executive Procedure of the "Disciplinary Regulations for Students approved at the 358th session of the Supreme Council of the Cultural Revolution," approved on 1401/9/1 by the Ministers of Health, Treatment and Medical Education and Science, Research and Technology. In elucidating their request, they have briefly stated that:

"The Ministries of Health, Treatment and Medical Education and Science, Research and Technology, based on the Disciplinary Regulations for Students approved at the 358th session of the Supreme Council of the Cultural Revolution dated 1374/6/14, proceeded to approve the Executive Procedure for the Disciplinary Regulations for Students in Aban 1401 [November 2022]. For the reasons mentioned below, the said procedure is in widespread conflict with Sharia standards and legal rules and principles, and its annulment by the supreme judicial authority is requested:

1- Note 1 of Article 12 of the Executive Procedure for the Disciplinary Regulations for Students dated Aban 1401 is in conflict with the jurisprudential rule of negation of hardship (*Asl-e La Haraj*) and the jurisprudential rule of no harm and no causing harm (*Asl-e La Darar*), as well as paragraphs 3 and 9 of Article 3 and Article 19 of the Constitution (the right to enjoy equal rights and equal material and spiritual facilities), Article 22 of the Constitution (immunity of rights from encroachment), Article 37 of the Constitution (presumption of innocence), Articles 104 to 107 of the Charter of Citizens' Rights (right to education and research), and Articles 1, 14, and 15 of the Charter of Students' Rights.

2- According to the jurisprudential rule of *Wizr* (the principle of personal liability for crimes and punishments), the goal of applying punishment is the rehabilitation of the

criminal or offender, and thus, the manner of issuing judgments and executing punishments must be such that only the offending student is punished, and their family and relatives are not affected by the consequences of the punishment. Therefore, Article 22 of the Executive Procedure for the Disciplinary Regulations for Students dated Aban 1401 and the Note thereunder are in conflict with the jurisprudential rule of *Wizr*, Article 22 of the Constitution (right to immunity of persons' rights and dignity from encroachment), Article 39 of the Constitution, paragraph 4 of the Law on Respecting Legitimate Freedoms and Protecting Citizens' Rights approved in 1382 (right to immunity of persons' honor and dignity), Article 7 (right to human dignity), Article 2 (right to protection of privacy and observance of the principle of confidentiality), and Article 57 (presumption of innocence and personal nature of liability) of the Charter of Citizens' Rights.

3- Fundamentally, criminalizing or prohibiting an act, such as prohibiting the formation of virtual student groups with a population over 100 people, requires explicit statutory provision. Therefore, Note 2 of Article 32 of the Procedure is in conflict with the principle of non-competence (prohibition of exceeding competence and expanding the authorities of natural and legal persons), paragraphs 2, 7, and 9 of Article 3, and Articles 22, 23, 9, 26, and 27 of the Constitution, and Article 2 of the Islamic Penal Code approved in 1392 (principle of legality of crimes and punishments).

4- According to the principle of proportionality of crime and punishment, the severity of the punishment must be proportionate to the severity of the crime or violation. This is while Note 2 of Article 43 of the disputed Procedure subjects breaking the fast in public (*Roozeh-khawri*), which is an instance of the Rights of God (*Haqq Allah*), to the severe punishments of paragraphs 4 to 10, failing to establish any proportionality or balance between the degree of the violation and the public interest. Furthermore, Note 2 of the said Article 43 uses the term "etc.," whereas a distinction should have been made between the violation of the Rights of the People (*Haqq al-Nas*) and the Rights of God (*Haqq Allah*), which is in clear conflict with the principle of proportionality enshrined in the preamble of this very Procedure and contradicts the philosophy of restorative justice.

5- Article 77 of the disputed Procedure stipulates that all matters related to the case, including the procedural history, the complainant's complaint or violation report, the student's defense briefs, etc., are only made available to the university's primary committee for review 24 hours prior to the session. This means Article 77 of the Executive Procedure for the Disciplinary Regulations for Students dated Aban 1401 has been drafted without regard to the specific circumstances of each case (quantity and quality of the case), and is in conflict with the principles of fair trial, Article 20 of the Constitution (prohibition of discrimination in enjoying equal rights), and Article 22 of the Constitution (right to judicial security).

6- Article 79 of the disputed Procedure stipulates that if, due to justifiable reasons (such as the death of a relative or contracting an illness), the student is unable to attend the session on the scheduled date, they may only exercise their right to present an in-person defense at the appellate committee (and even then, subject to the discretion of the head of the primary committee). Also, the Note to Article 88 of the said Procedure stipulates that in special circumstances and for flagrant violations, the deadline for the student's objection to the primary committee's judgment is considered 48 hours. Moreover, in Article 97 of the aforementioned Procedure, in special circumstances and flagrant violations, the deadline for the student's objection to the appellate committee's judgment is considered 3 days. This is while, from a jurisprudential perspective as well, "the principle is that no statement shall be attributed to a silent person," and no statement or accusation should be attributed to an absent and silent person. Therefore, the failure to provide for the rescheduling of the primary committee's session (due to force majeure or justifiable reasons) and the failure to provide a reasonable and proportionate deadline for appealing the primary committee's decisions run contrary to fair trial principles such as the principle of *La Darar* (no harm), *La Haraj* (no hardship), the principle of adversarial proceedings, the principle of non-encroachment on persons' rights, and the principle of the effect of force majeure on legal situations, and conflict with Articles 48 and 49 of the Charter of Students' Rights (right to an in-person defense).

7- Students have the right to object to the judgments issued by the primary committees (even in the event of not appealing to the appellate committee) at the central committee (as an authority for cassation or retrial). This can also be inferred by analogy from other enacted laws of Iran, such as Articles 366 and 426 of the Civil Procedure Code approved in 1379, Articles 464 and 474 of the Criminal Procedure Code approved in 1392, and Article 98 of the Law on the Organization and Procedures of the Court of Administrative Justice approved in 1392. Therefore, Note 3 of Article 90 of the Executive Procedure for the Disciplinary Regulations for Students dated Aban 1401 is in conflict with fair trial principles such as the principle of *La Haraj*, the principle of *La Darar*, the principle of the rule of law, and the principle of the appealability of judgments.

8- The *a contrario* concept of Article 110 of the disputed Procedure implies that committee members and disciplinary committee secretariat staff are permitted to spy on the private life of the accused student in matters related to the subject of the students' violations. This concept is in clear contradiction with the preamble of this very article and in conflict with jurisprudential and legal rules and principles. The luminous Sharia of Islam and the Constitution of Iran have recognized the right to the protection of privacy (prohibition of spying into privacy) of individuals. Based on Articles 22, 25, and 156 of the Constitution, paragraph 14 of the Single Article of the

Law on Respecting Legitimate Freedoms and Protecting Citizens' Rights approved in 1382, Article 36 of the Charter of Citizens' Rights, and Article 2 of the Charter of Students' Rights, any encroachment and interference in the rights, property, and personal information, eavesdropping on conversations, interception of communications, and any type of entry into the privacy of citizens (in virtual or real spaces) is permissible only by the ruling of the law and strictly under the supervision of the judicial system, and even then, completely exceptionally, limitedly, and on a case-by-case basis. Furthermore, from the perspective of fair trial principles, and especially according to the "principle of prohibition of unlawful acquisition of evidence," the members and staff of the disciplinary committee are not permitted to violate students' privacy in order to acquire evidence."

The text of the disputed regulation is as follows:

"Executive Procedure of the 'Disciplinary Regulations for Students approved at the 358th session of the Supreme Council of the Cultural Revolution,' which was approved on 1401/9/1 by the Ministers of Health, Treatment and Medical Education and Science, Research and Technology.

Introduction The Disciplinary Committee for Students, as the authority for addressing student violations, is obligated to address these violations with an emphasis on Sharia, ethical, legal, and statutory standards. It is imperative that this approach is accompanied by the preservation of the student's social reputation and dignity; beginning from the initial stages of warning and guidance, and creating the grounds for avoiding violations and the desire for rehabilitation within the offending individual and the environment. Given the necessity to further orient disciplinary committees towards the rule of law and to ensure the solidity of disciplinary committee judgments, based on the Regulations approved at the 358th session of the Supreme Council of the Cultural Revolution dated 1374/6/14, which shall briefly be referred to as the 'Regulations,' the present 'Procedure' has been drafted with the aim of defining and removing ambiguity from the instances of student violations, observing the principle of proportionality between the violation and the punishment, and determining the competent authorities for addressing student violations. Article 12 - In order to more accurately cite and apply disciplinary judgments, the punishments in Article 7 of the Regulations are categorized as follows: Note 1: The University President is authorized to prevent the offending student from entering the university until the student's case is reviewed in the university disciplinary committee, provided that the duration of the review of the student's case does not exceed one month. For cases that are referred to the central disciplinary committee for review and issuance of a ruling, the University President is authorized to prevent the student from entering the university for a period of up to two months. (Should the days of preventing the student from entering the university coincide with the end-of-semester exams, the

student may, at the discretion of the University President, participate in the end-of-semester exams.) Article 22 - Upon the judgment becoming final, the matter shall be communicated to the guardian, head of household, or spouse of the student, according to the committee's discretion. Note: In violations that are deemed special or flagrant by the head of the committee, it is required that the family be informed within 24 hours immediately upon receiving the report; in other violations, at the discretion of the head of the committee, the parents may be informed prior to the issuance of the judgment. Article 32 - Computer, Telecommunication, and Virtual Violations Note 2 - The formation of all virtual student groups with a population over 100 people requires the permission of the supervising committee for student publications. Official associations and organizations are subject to the relevant laws. Creating an unauthorized channel or group will be subject to the punishments in paragraphs 8 to 19. Article 43 - Insulting Islamic or national symbols and sanctities, official religions of the country, or committing acts against the system of the Islamic Republic (such as using foul and obscene language verbally or in writing, through graffiti, distributing flyers, and in cyberspace, etc.) The offender shall be condemned to one of the punishments in paragraphs 6 to 11. Note 2 - Violating Islamic rulings in a flagrant manner, such as breaking the fast in public (*Roozeh-khawri*) and etc., subjects the offender to the punishments in paragraphs 4 to 10, and in case of repetition, it may be intensified up to paragraph 11. Article 65 - According to Note 4, paragraph (b) of Article 7 of the Regulations, the only authority permitted, on behalf of the university, to report a violation and refer the offending student to judicial and law enforcement authorities is the university disciplinary committee, in coordination and consultation with the university's legal office. Article 68 - The summons letter must include the following items: 1- Full details of the student. 2- Subject or title of the attributed violation. 3- Reason for the summons. 4- Date and time of attendance and address of the disciplinary committee secretariat. 5- Name, position, and signature of the caller. Note 1: The secretariat is obligated to carry out the process of summoning the student to attend the disciplinary committee secretariat at all stages of the proceedings (including arraignment, in-person defense, notification of judgment, giving testimony, or as an informant) via telephone notification, observing a minimum time frame of 24 hours. The notification of the summons is done via a call, and in case of non-response, by sending an SMS. Furthermore, the secretariat is obligated, in addition to the above methods, to notify the contents of the summons via the university's portal or in person and in writing at the disciplinary committee secretariat. The record of the sent SMS shall be archived in the student's file; naturally, the responsibility for providing incorrect information, such as a phone number, lies with the student. Article 74 - Considering the necessity of the principle of confidentiality in the process of reviewing student disciplinary files, provided that

the reporting authority is not disclosed (the determining authority being the secretary of the primary disciplinary committee), the student may view the documentation that will serve as the basis for issuing the judgment for their case, and for which full mention in the arraignment sheet is not possible, and sign a receipt of viewing.

Article 77 - The secretary of the primary committee is obligated to prepare the procedural history of the case based on the complainant's complaint or the violation report and the reasons attributing it to the student in accordance with the Procedure, and provide it to the members, along with the student's defenses, including the in-person interview and written defense brief, 24 hours prior to the convening of the session. The preparation and presentation of the case's procedural history report does not preclude the members' obligation to study the file.

Article 79 - If, due to justifiable reasons (such as the death of a relative, contracting an illness), the student is unable to attend the session on the scheduled date, they may, at the discretion of the head of the primary committee and by submitting a written request, exercise their right to an in-person defense in the appellate committee.

Article 88 - All judgments issued by the primary committee are appealable in the university appellate committee. Note: The deadline for the student's objection is within 10 administrative days from the date of notification of the primary committee's judgment. In special circumstances and flagrant violations, at the discretion of the secretary of the appellate committee, this time is considered 48 hours.

Article 90 - The appellate committee must review and make a decision within 10 days after receiving the objection or the referral of the case.

Note 3: In the event the student does not object to the judgments issued by the primary committee to the university appellate committee, the student shall not be permitted to object to the central committee.

Article 97 - The deadline for the student's objection is within 10 days from the date of notification of the appellate committee's judgment. In special circumstances and flagrant violations, at the discretion of the secretary of the appellate committee, this time is considered three days.

Article 110 - Based on Islamic teachings and the legal principles of security and immunity of citizens and the prohibition of spying (Articles 22 and 25 of the Constitution), committee members and disciplinary committee secretariat staff are not permitted to spy into the private life in matters unrelated to the subject of the students' violations, and they are obligated to consider all information related to the student's violation as confidential and refrain from disclosing it (except to the spouse, parents, or guardian of the student, at the committee's discretion).

Article 125 - Based on the resolution of the 358th session of the Supreme Council of the Cultural Revolution dated 1374/6/14, amended in seven sections comprising 125 articles and 126 notes, and approved on 1401/9/1 by the Ministers of Health, Treatment and Medical Education and Science, Research and Technology, and it is binding from the date of notification. - Minister of

Health, Treatment and Medical Education - Minister of Science, Research and Technology"

In response to the aforementioned complaint, the Ministry of Science, Research and Technology, through brief No. 930359 dated 1402/2/31, registered in the indicator office of the General Board of the Court of Administrative Justice, submitted letters No. 4/2/179290 dated 1402/2/17 and 4/2/274177 dated 1402/9/8 from the Director General of the Legal Affairs and Complaints Response Office of the Student Affairs Organization, the summary of which is briefly as follows: "The Ministers of Science, Research and Technology and Health, Treatment and Medical Education, based on the competence granted to them by Article 13 of the Disciplinary Regulations for Students of the Islamic Republic, approved at the 354th session of the Supreme Council of the Cultural Revolution dated 1374/4/20, proceeded to approve and notify the 'Executive Procedure of the Disciplinary Regulations for Students' in Aban of the year 1401. The complainants have deemed the provisions of Article 22 of the Executive Procedure of the Disciplinary Regulations for Students approved in 1401 to be contrary to the provisions of the Constitution and the protection of the student's privacy. This is while, firstly, it is the right of the family, including the student's father and mother, to know how their child is performing at the university, so that if a violation occurs, they can play a role alongside university officials in rehabilitating the student's situation; this is in the best interest of the student and by no means violates their privacy. Secondly, a similar provision is foreseen in criminal regulations; Article 49 of the Criminal Procedure Code approved in 1392 stipulates: 'The parents, spouse, children, sisters, and brothers of these persons may be informed of their detention through the aforementioned authorities.' The application of the provisions of this article is the legislator's prudence in favor of the accused, rather than being deemed a violation of their privacy. Therefore, extending a principle from criminal law principles to a disciplinary regulation is what is called a false analogy (*Qiyas Ma'al-Fariq*). Thus, the complainants' claim regarding the provisions of Article 22 is flawed. Furthermore, the complainants have deemed the provisions of Article 110 of the Executive Procedure of the Disciplinary Regulations for Students approved in 1401 as an instance of spying into the private lives of individuals, which is abhorrent from both a jurisprudential and legal standpoint. This is while the provisions of the said article prohibit spying into the private lives of individuals and only permit investigations regarding students' disciplinary violations, which is a prerequisite for a fair adjudication of these violations."

Regarding the complainants' request for the annulment of the entire Executive Procedure of the Disciplinary Regulations for Students, given that with the approval of the new Executive Procedure of the Disciplinary Regulations for Students on 1403/6/24, this procedure replaced the Executive Procedure approved on 1401/9/1,

and the latter procedure is currently nullified and unenforceable—thus rendering the adjudication of the subject of the complaint legally moot—the Judicial Deputy for Affairs of the General Board and Specialized Boards of the Court of Administrative Justice, in implementation of Article 85 of the Law on the Court of Administrative Justice, issued an order rejecting the complaint vide Judgment No. 140331390003112382 dated 1403/12/21. However, because some of the complainants had also requested the annulment of Articles 22, 65, 74, 77, 79, 97, 110, Note 1 of Article 12, Note 2 of Article 32, Note 2 of Article 43, Note 1 of Article 68, the Note to Article 88, and Note 3 of Article 90 of the contested Procedure from a Sharia perspective, in order to implement paragraph 2 of Article 87 of the Law on the Court of Administrative Justice as amended in 1402, an inquiry was made to the Guardian Council regarding the Sharia aspect of the disputed regulation. The Deputy Secretary of the Guardian Council, through letter No. 102/47520 dated 1404/8/3, declared that:

"President of the General Board of the Court of Administrative Justice Greetings and salutations With reference to letter No. 01016595 dated 1404/2/20; The subject of Articles 22, 65, 74, 77, 79, 97, 110, Note 1 of Article 12, the Note to Article 22, Note 2 of Article 32, Note 2 of Article 43, Note 1 of Article 68, the Note to Article 88, and Note 3 of Article 90 of the Executive Procedure of the Disciplinary Regulations for Students approved on 1401/9/1 by the Ministries of Health, Treatment and Medical Education and Science, Research and Technology, was discussed and reviewed by the esteemed jurists of the Guardian Council in their session dated 1404/7/16, and the opinion is declared as follows:

- Note 1 of Article 12: In addition to the fact that this ruling aligns with Note 2 of paragraph (b) of Article 7 of the Disciplinary Regulations for Students of the Islamic Republic approved on 1374/4/20 by the Supreme Council of the Cultural Revolution, if it is issued by a competent authority, and assuming there is no student who enrolled prior to the approval of the relevant resolution of the Supreme Council of the Cultural Revolution and is still studying, and the competent authority can set conditions for students that anyone entering the university must obey, the provisions of this note were not found to be contrary to Sharia.
- Article 22: If the meaning of 'discretion' (*Salahdid*) refers to Sharia standards, there is no issue; but if the restriction of 'discretion' is independent of Sharia considerations, the absolute nature of this article's ruling regarding informing the mentioned persons was found to be contrary to Sharia standards.
- Note to Article 22: If the meaning of special violations refers to cases where Sharia and legal standards do not prohibit informing the family, there is no obstacle; otherwise, it is contrary to Sharia.

- Note 2 of Article 32: The provisions of this note were not found to be contrary to Sharia.
- Note 2 of Article 43: The provisions of this note were not found to be contrary to Sharia.
- Article 65: The provisions of this article were not found to be contrary to Sharia.
- Note 3 of Article 90: The provisions of this note were not found to be contrary to Sharia.
- Note 1 of Article 68, Articles 74, 77, 79, 97, the Note to Article 88, and the tail of Article 110: Considering that the student is admitted to the university subject to conditions including what is stated in these articles and notes, and the methods for addressing disciplinary violations have been exclusively determined in the resolutions of the Supreme Council of the Cultural Revolution, and the assumption of a student who was admitted prior to the determination of these arrangements and is still studying does not exist, the provisions of these articles and notes were not found to be contrary to Sharia.
- Article 110: The absolute concept regarding the permissibility of spying in related cases, in non-Sharia-permitted instances, is contrary to Sharia."

The General Board of the Court of Administrative Justice convened on 1404/9/11 with the presence of the President, Deputies of the Court of Administrative Justice, and the Presidents and Counselors of the Court's branches. After discussion and deliberation, the following judgment was issued by majority vote.

Judgment General Board The Deputy Secretary of the Guardian Council, via letter No. 102/47520 dated 1404/8/3, declared regarding the Sharia aspect of the disputed regulations: "Note 1 of Article 12: In addition to the fact that this ruling aligns with Note 2 of paragraph (b) of Article 7 of the Disciplinary Regulations for Students of the Islamic Republic approved on 1374/4/20 by the Supreme Council of the Cultural Revolution, if it is issued by a competent authority, and assuming there is no student who enrolled prior to the approval of the relevant resolution of the Supreme Council of the Cultural Revolution and is still studying, and the competent authority can set conditions for students that anyone entering the university must obey, the provisions of this note were not found to be contrary to Sharia. Article 22: If the meaning of 'discretion' (*Salahdid*) refers to Sharia standards, there is no issue; but if the restriction of 'discretion' is independent of Sharia considerations, the absolute nature of this article's ruling regarding informing the mentioned persons was found to be contrary to Sharia standards. Note to Article 22: If the meaning of special violations refers to cases where Sharia and legal standards do not prohibit informing the family, there is no obstacle; otherwise, it is contrary to Sharia. Note 2 of Article 32: The provisions of this

note were not found to be contrary to Sharia. Note 2 of Article 43: The provisions of this note were not found to be contrary to Sharia. Article 65: The provisions of this article were not found to be contrary to Sharia. Note 3 of Article 90: The provisions of this note were not found to be contrary to Sharia. Note 1 of Article 68, Articles 74, 77, 79, and 97, the Note to Article 88, and the tail of Article 110: Considering that the student is admitted to the university subject to conditions including what is stated in these articles and notes, and the methods for addressing disciplinary violations have been exclusively determined in the resolutions of the Supreme Council of the Cultural Revolution, and the assumption of a student who was admitted prior to the determination of these arrangements and is still studying does not exist, the provisions of these articles and notes were not found to be contrary to Sharia. Article 110: The absolute concept regarding the permissibility of spying in related cases, in non-Sharia-permitted instances, is contrary to Sharia." Therefore, in implementing the ruling stipulated in Article 87 of the Law on the Court of Administrative Justice approved in 1392 regarding the necessity of the General Board of the Court of Administrative Justice to comply with the opinion of the jurists of the Guardian Council concerning the Sharia aspect of executive regulations, Note 1 of Article 12, Note 2 of Article 32, Note 2 of Article 43, Article 65, Note 3 of Article 90, Note 1 of Article 68, Articles 74, 77, 79, and 97, the Note to Article 88, and the tail of Article 110 of the Executive Procedure of the Disciplinary Regulations for Students approved on 1401/9/1 are not contrary to Sharia, and based on paragraph 1 of Article 12 and Article 88 of the Law on the Court of Administrative Justice approved in 1392, a judgment is issued for the non-annulment of these regulations. Furthermore, Article 22 and its Note, and the absolute nature of Article 110 of the said Executive Procedure, to the extent specified in the opinion of the jurists of the Guardian Council, are contrary to Sharia, and based on paragraph 1 of Article 12 and Articles 13 and 88 of the Law on the Court of Administrative Justice approved in 1392, their annulment from the date of approval is declared. This judgment, pursuant to Article 93 of the Law on the Court of Administrative Justice (amended on 1402/2/10), is valid and serves as the criterion in the adjudication and decision-making of judicial and administrative authorities. /

Ahmadreza Abedi President General Board of the Court of Administrative Justice

Arrêt de l'Assemblée générale de la Cour de justice administrative

Plaignants : Messieurs et Mesdames Nima Najafi, Mazdak Nasouri, Mohammad Mehdi Vali, Khashayar Sefidi, Vahid Khani, Ramin Mehrdad, Reza Bastani Namghi, Amir Sadegh Rahmani, Javad Piri, Seyed Ali Emami Far, Farnoosh Fakhar, Fariba Asghari, Masoumeh Momeni Bozroudi, Tahmineh Mahdian, Faezeh Chaghajerdi.

Partie défenderesse : Ministère des Sciences, de la Recherche et de la Technologie - Ministère de la Santé, des Soins et de l'Éducation médicale.

Objet de la plainte et demande : Annulation des articles 22, 65, 74, 77, 79, 97, 110 et de la note 1 de l'article 12, la note 2 de l'article 32, la note 2 de l'article 43, la note 1 de l'article 68, la note de l'article 88 et la note 3 de l'article 90 de la procédure exécutive du « Règlement disciplinaire des étudiants approuvé lors de la trois cent cinquante-huitième session du Conseil suprême de la Révolution culturelle », qui a été approuvée le 01/09/1401 par les ministres de la Santé, des Soins et de l'Éducation médicale et des Sciences, de la Recherche et de la Technologie.

Déroulement de la procédure : Les plaignants, par des requêtes séparées, ont demandé l'annulation totale ou l'annulation de certaines parties de la procédure exécutive du « Règlement disciplinaire des étudiants approuvé lors de la trois cent cinquante-huitième session du Conseil suprême de la Révolution culturelle », approuvée le 01/09/1401 par les ministres de la Santé, des Soins et de l'Éducation médicale et des Sciences, de la Recherche et de la Technologie, et afin d'explicitier leur demande, ils ont déclaré en résumé ce qui suit :

" Les ministères de la Santé, des Soins et de l'Éducation médicale et des Sciences, de la Recherche et de la Technologie, sur la base du règlement disciplinaire des étudiants approuvé lors de la trois cent cinquante-huitième session du Conseil suprême de la Révolution culturelle en date du 14/06/1374, ont procédé à l'adoption de la procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants datée de Aban 1401. Ladite procédure, pour les raisons mentionnées ci-dessous, se trouve en large contradiction avec les normes de la charia et les règles et principes juridiques, et son annulation par la haute juridiction est demandée :

1- La note 1 de l'article 12 de la procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants de Aban 1401 est en contradiction avec la règle jurisprudentielle de la négation de la difficulté et de la gêne (principe de La Haraj) et la règle jurisprudentielle de non-préjudice (principe de La Darar), ainsi qu'avec les alinéas 3 et 9 de l'article 3 et l'article 19 de la Constitution (droit de bénéficier de droits égaux et d'installations matérielles et spirituelles identiques), l'article 22 de la Constitution (immunité des droits contre toute atteinte), l'article 37 de la Constitution (présomption d'innocence),

les articles 104 à 107 de la Charte des droits des citoyens (droit à l'éducation et à la recherche) et les articles 1, 14 et 15 de la Charte des droits des étudiants.

2- Conformément à la règle jurisprudentielle de Wizr (principe de la personnalité des délits et des peines), le but de l'application de la peine est la réhabilitation du criminel ou du contrevenant ; ainsi, la manière de rendre les jugements et d'exécuter la peine doit être telle que seul l'étudiant contrevenant soit puni et que sa famille et ses proches ne subissent pas les conséquences de la sanction. Par conséquent, l'article 22 de la procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants de Aban 1401 et la note y afférente sont en contradiction avec la règle jurisprudentielle de Wizr, l'article 22 de la Constitution (droit à l'immunité des droits et de la dignité des personnes contre toute atteinte), l'article 39 de la Constitution, l'alinéa 4 de la loi sur le respect des libertés légitimes et la préservation des droits des citoyens approuvée en 1382 (droit à l'immunité de l'honneur et de la dignité des personnes), l'article 7 (droit à la dignité humaine), l'article 2 (droit à la protection de la vie privée et au respect du principe de confidentialité) et l'article 57 (présomption d'innocence et responsabilité personnelle) de la Charte des droits des citoyens.

3- Fondamentalement, le caractère délictueux ou l'interdiction d'un acte tel que l'interdiction de former des groupes virtuels d'étudiants de plus de 100 personnes exige une disposition légale explicite. Par conséquent, la note 2 de l'article 32 de la procédure est en contradiction avec le principe d'incompétence (interdiction d'excéder la compétence et d'étendre les pouvoirs des personnes physiques et morales), les alinéas 2, 7 et 9 de l'article 3 et les articles 22, 23, 9, 26 et 27 de la Constitution, ainsi que l'article 2 du Code pénal islamique approuvé en 1392 (principe de la légalité des délits et des peines).

4- Selon le principe de proportionnalité du délit et de la peine, le niveau de la peine doit être proportionnel à la gravité du délit ou de l'infraction. Or, la note 2 de l'article 43 de la procédure contestée soumet la rupture publique du jeûne, qui est l'une des illustrations du Droit de Dieu (Haqq Allah), aux lourdes sanctions des alinéas 4 à 10, et n'établit aucune proportionnalité ni équilibre entre le degré de l'infraction et l'intérêt public. De plus, dans la note 2 de l'article 43 de ladite procédure, le terme « etc. » est utilisé, alors qu'il aurait fallu faire la distinction entre la violation des Droits des personnes (Haqq al-Nas) et des Droits de Dieu, ce qui est en contradiction flagrante avec le principe de proportionnalité mentionné dans le préambule de cette même procédure et s'oppose à la philosophie de la justice restaurative.

5- À l'article 77 de la procédure contestée, il est précisé que toutes les affaires relatives au dossier, y compris le déroulement de la procédure, la plainte du plaignant ou le rapport d'infraction, les mémoires en défense de l'étudiant, etc., ne sont mis à la disposition du comité de première instance de l'université pour examen que 24 heures

avant la tenue de la séance. Ainsi, l'article 77 de la procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants de Aban 1401 a été rédigé sans tenir compte des circonstances particulières de chaque dossier (quantité et qualité du dossier), et est en contradiction avec les principes d'un procès équitable, l'article 20 de la Constitution (interdiction de la discrimination dans la jouissance de droits égaux) et l'article 22 de la Constitution (droit à la sécurité judiciaire).

6- À l'article 79 de la procédure contestée, il est précisé que si, pour des raisons justifiées (comme le décès d'un proche ou le fait de contracter une maladie), l'étudiant n'est pas en mesure d'assister à la séance à la date fixée, il ne peut utiliser son droit à une défense en personne qu'au sein du comité d'appel (et ce, uniquement à la discrétion du président du comité de première instance). De même, dans la note de l'article 88 de ladite procédure, il est précisé que dans des circonstances particulières et pour des infractions flagrantes, le délai de recours de l'étudiant contre la décision du comité de première instance est fixé à 48 heures. En outre, à l'article 97 de cette même procédure, dans des circonstances particulières et pour des infractions flagrantes, le délai de recours de l'étudiant contre la décision du comité d'appel est fixé à 3 jours. Or, du point de vue de la jurisprudence islamique également, le « principe est qu'aucune parole ne peut être attribuée à une personne silencieuse », et il ne convient pas d'attribuer une parole ou une accusation à une personne silencieuse et absente. Par conséquent, l'absence de prévision du report de la séance du comité de première instance (en raison d'un cas de force majeure ou de raisons justifiées) ainsi que l'absence de prévision d'un délai raisonnable et proportionné pour faire appel des décisions du comité de première instance sont incompatibles avec les principes du procès équitable tels que le principe de La Darar, le principe de La Haraj, le principe du contradictoire, le principe d'interdiction de porter atteinte aux droits des personnes et le principe de l'effet de la force majeure sur les situations juridiques, et sont en contradiction avec les articles 48 et 49 de la Charte des droits des étudiants (droit à une défense en personne).

7- Les étudiants ont le droit de contester les décisions rendues par les comités de première instance (même en l'absence d'appel devant le comité d'appel) devant le comité central (en tant qu'instance de cassation ou de révision). Cela peut être déduit par analogie d'autres lois en vigueur en Iran, telles que les articles 366 et 426 du Code de procédure civile approuvé en 1379, les articles 464 et 474 du Code de procédure pénale approuvé en 1392, et l'article 98 de la loi sur l'organisation et la procédure de la Cour de justice administrative approuvée en 1392. Par conséquent, la note 3 de l'article 90 de la procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants de Aban 1401 est en contradiction avec les principes d'un procès équitable tels que le principe de La Haraj, le principe de La Darar, le principe de la primauté du droit et le principe de la possibilité de faire appel des jugements.

8- Le concept a contrario de l'article 110 de la procédure contestée implique que les membres du comité et le personnel du secrétariat du comité disciplinaire sont autorisés à s'immiscer (espionner) dans la vie privée de l'étudiant accusé pour des affaires liées à l'objet de l'infraction des étudiants. Ce concept est en contradiction flagrante avec le début de ce même article et s'oppose aux règles et principes jurisprudentiels et juridiques. La sainte loi de l'Islam et la Constitution iranienne ont reconnu le droit à la protection de la vie privée (l'interdiction de l'inquisition dans la vie privée) des individus. Sur le fondement des articles 22, 25 et 156 de la Constitution, de l'alinéa 14 de l'article unique de la loi sur le respect des libertés légitimes et la préservation des droits des citoyens approuvée en 1382, de l'article 36 de la Charte des droits des citoyens et de l'article 2 de la Charte des droits des étudiants, toute atteinte, manipulation des droits, des biens et des informations personnelles, toute écoute des conversations, tout suivi des communications et toute intrusion dans la vie privée des citoyens (dans l'espace virtuel ou réel) ne sont possibles qu'en vertu de la loi et uniquement sous le contrôle de l'autorité judiciaire, et ce, de manière totalement exceptionnelle, limitée et au cas par cas. De plus, du point de vue des principes d'un procès équitable et en particulier selon le « principe de l'interdiction de l'obtention illicite de preuves », les membres et le personnel du comité disciplinaire ne sont pas autorisés à violer la vie privée des étudiants pour obtenir des preuves."

Le texte de la disposition contestée est le suivant :

" Procédure exécutive du « Règlement disciplinaire des étudiants approuvé lors de la trois cent cinquante-huitième session du Conseil suprême de la Révolution culturelle » qui a été approuvée le 01/09/1401 par les ministres de la Santé, des Soins et de l'Éducation médicale et des Sciences, de la Recherche et de la Technologie.

Introduction Le comité disciplinaire des étudiants, en tant qu'instance chargée de statuer sur les infractions des étudiants, est tenu d'examiner ces infractions en mettant l'accent sur les normes de la charia, de l'éthique, de la loi et du droit. Il est nécessaire que cette approche s'accompagne de la préservation de l'honneur et de la dignité sociale de l'étudiant ; qu'elle commence par les premières étapes d'avertissement et d'orientation, et qu'elle crée chez le contrevenant et dans son environnement la volonté d'éviter l'infraction et le désir de s'amender.

Compte tenu de la nécessité d'orienter de plus en plus les comités disciplinaires vers le respect de la loi afin d'assurer la solidité des décisions des comités disciplinaires, sur la base du règlement approuvé lors de la trois cent cinquante-huitième session du Conseil suprême de la Révolution culturelle en date du 14/06/1374, ci-après dénommé en abrégé le « Règlement », la présente « Procédure » a été élaborée dans le but de déterminer et de lever l'ambiguïté sur les cas d'infractions des étudiants, de respecter

le principe de proportionnalité entre l'infraction et la sanction, et de déterminer les instances compétentes pour statuer sur les infractions des étudiants.

.....

Article 12 - Afin de fonder et d'appliquer plus précisément les sanctions disciplinaires, les peines de l'article 7 du Règlement sont détaillées comme suit :

.....

Note 1 : Le président de l'université est autorisé, en attendant l'examen du dossier de l'étudiant contrevenant par le comité disciplinaire de l'université, à lui interdire l'accès à l'université, à condition que la durée de l'examen du dossier de l'étudiant ne dépasse pas un mois. Pour les dossiers qui sont renvoyés au comité disciplinaire central pour examen et prononcé de la décision, le président de l'université est autorisé à interdire à l'étudiant l'accès à l'université pour une période allant jusqu'à deux mois (si les jours d'interdiction d'accès à l'université coïncident avec les examens de fin de semestre de l'étudiant, ce dernier peut, à la discrétion du président de l'université, participer aux examens de fin de semestre).

.....

Article 22 - Une fois la décision devenue définitive, l'information est communiquée, à la discrétion du comité, au tuteur, au responsable légal ou au conjoint de l'étudiant.

Note : Pour les infractions qui, à la discrétion du président du comité, sont particulières ou flagrantes, il est nécessaire d'informer la famille dans les 24 heures suivant la réception du rapport. Pour les autres infractions, la famille peut être informée avant le prononcé de la décision, à la discrétion du président du comité.

.....

Article 32 - Infractions informatiques, de télécommunication et virtuelles

.....

Note 2 - La création de tous groupes virtuels d'étudiants comptant plus de 100 membres nécessite l'autorisation du comité de supervision des publications étudiantes. Les organisations et ensembles officiels sont soumis aux lois y afférentes. La création d'un canal ou d'un groupe non autorisé sera soumise aux sanctions des alinéas 8 à 19.

.....

Article 43 - Outrage aux rites et aux symboles sacrés islamiques ou nationaux, aux religions officielles du pays ou accomplissement d'actes contre le système de la République islamique (comme les insultes et l'utilisation de termes obscènes

oralement ou par écrit, par des graffitis, la distribution de tracts, dans l'espace virtuel, etc.) Le contrevenant est condamné à l'une des sanctions prévues aux alinéas 6 à 11.

.....

Note 2 - La violation des préceptes islamiques de manière flagrante, telle que la rupture publique du jeûne, etc., expose le contrevenant aux sanctions prévues aux alinéas 4 à 10 et, en cas de récidive, la sanction peut être aggravée jusqu'à l'alinéa 11.

.....

Article 65 - Conformément à la note 4 de l'alinéa (B) de l'article 7 du Règlement, la seule autorité autorisée, au nom de l'université, à signaler une infraction et à déférer l'étudiant contrevenant devant les autorités judiciaires et de police est le comité disciplinaire de l'université, en coordination et en consultation avec le bureau juridique de l'université.

.....

Article 68 - La lettre de convocation doit comporter les éléments suivants : 1- Informations complètes de l'étudiant. 2- Objet ou titre de l'infraction reprochée. 3- Motif de la convocation. 4- Date et heure de présence et adresse du secrétariat du comité disciplinaire. 5- Nom, fonction et signature de la personne ayant contacté.

Note 1 : Le secrétariat est tenu de respecter le processus de convocation de l'étudiant à se présenter au secrétariat du comité disciplinaire à toutes les étapes de la procédure (qu'il s'agisse de la notification des charges, de la défense en personne, de la notification de la décision, d'un témoignage ou en tant qu'informateur) par le biais d'une notification téléphonique, en respectant un délai minimum de 24 heures. La notification de la convocation se fait par appel téléphonique et, en cas de non-réponse, par l'envoi d'un SMS. De plus, le secrétariat est tenu, outre les méthodes susmentionnées, de notifier le contenu de la convocation par le biais du portail de l'université ou en personne et par écrit au secrétariat du comité disciplinaire. La preuve du SMS envoyé sera conservée dans le dossier de l'étudiant. Il va de soi que la responsabilité de fournir des informations erronées, comme un numéro de téléphone, incombe à l'étudiant.

.....

Article 74 - Compte tenu de la nécessité du principe de confidentialité dans le processus d'examen du dossier disciplinaire des étudiants, si l'identité de l'auteur du rapport n'est pas divulguée (l'autorité d'appréciation étant le secrétaire du comité disciplinaire de première instance), l'étudiant peut consulter les documents qui serviront de fondement à la décision le concernant et dont la mention exhaustive dans

le document de notification des charges n'est pas possible, et signer un accusé de réception de consultation.

.....

Article 77 - Le secrétaire du comité de première instance est tenu de préparer le déroulement de la procédure du dossier sur la base de la plainte du plaignant ou du rapport d'infraction et des éléments l'imputant à l'étudiant, conformément à la procédure exécutive, et de le mettre à la disposition des membres avec les moyens de défense de l'étudiant, y compris l'entretien en personne et le mémoire en défense, 24 heures avant la tenue de la séance. La préparation et la présentation du rapport du déroulement de la procédure ne dispensent pas les membres de leur obligation d'étudier le dossier.

.....

Article 79 - Si, pour des raisons justifiées (telles que le décès d'un proche ou le fait de contracter une maladie), l'étudiant n'est pas en mesure d'assister à la séance à la date fixée, il peut, à la discrétion du président du comité de première instance et en soumettant une demande écrite, faire usage de son droit à une défense en personne devant le comité d'appel.

.....

Article 88 - Toutes les décisions rendues par le comité de première instance sont susceptibles d'appel devant le comité d'appel de l'université.

Note : Le délai de recours de l'étudiant est de 10 jours ouvrables à compter de la date de notification de la décision du comité de première instance. Dans des circonstances particulières et pour des infractions flagrantes, à la discrétion du secrétaire du comité d'appel, ce délai est fixé à 48 heures.

.....

Article 90 - Le comité d'appel doit examiner l'affaire et statuer dans un délai de 10 jours après la réception du recours ou le renvoi du dossier.

.....

Note 3 : Si l'étudiant ne conteste pas les décisions rendues par le comité de première instance devant le comité d'appel de l'université, il ne sera pas autorisé à faire appel devant le comité central.

.....

Article 97 - Le délai de recours de l'étudiant est de 10 jours à compter de la date de notification de la décision du comité d'appel. Dans des circonstances particulières et

pour des infractions flagrantes, à la discrétion du secrétaire du comité d'appel, ce délai est fixé à trois jours.

.....

Article 110 - Sur la base des enseignements islamiques et des principes légaux de sécurité et d'immunité des citoyens et de l'interdiction de l'inquisition (articles 22 et 25 de la Constitution), les membres du comité et le personnel du secrétariat du comité disciplinaire ne sont pas autorisés à s'immiscer (espionner) dans la vie privée pour des affaires non liées à l'objet de l'infraction des étudiants, et ils sont tenus de considérer toutes les informations relatives à l'infraction de l'étudiant comme confidentielles et de s'abstenir de les divulguer (à l'exception du conjoint, des parents ou du tuteur de l'étudiant, à la discrétion du comité).

.....

Article 125 - Conformément à la résolution de la trois cent cinquante-huitième session du Conseil suprême de la Révolution culturelle en date du 14/06/1374, cette procédure, en sept parties comprenant 125 articles et 126 notes, a été modifiée et approuvée le 01/09/1401 par les ministres de la Santé, des Soins et de l'Éducation médicale et des Sciences, de la Recherche et de la Technologie, et est applicable à compter de sa notification. - Le ministre de la Santé, des Soins et de l'Éducation médicale - Le ministre des Sciences, de la Recherche et de la Technologie"

En réponse à ladite plainte, le ministère des Sciences, de la Recherche et de la Technologie a transmis, par son mémoire n° 930359 en date du 31/02/1402 enregistré au bureau des indicateurs de l'Assemblée générale de la Cour de justice administrative, les lettres n° 4/2/179290 du 17/02/1402 et n° 4/2/274177 du 08/09/1402 du directeur général du bureau des affaires juridiques et de réponse aux plaintes de l'Organisation des affaires étudiantes, dont le résumé est le suivant :

"Les ministres des Sciences, de la Recherche et de la Technologie et de la Santé, des Soins et de l'Éducation médicale, sur la base de la compétence que leur confère l'article 13 du règlement disciplinaire des étudiants de la République islamique approuvé lors de la trois cent cinquante-quatrième session du Conseil suprême de la Révolution culturelle en date du 20/04/1374, ont procédé en Aban de l'année 1401 à l'adoption et à la notification de la « Procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants ».

Les plaignants ont considéré que les dispositions de l'article 22 de la procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants approuvée en 1401 étaient contraires aux dispositions de la Constitution et à la préservation de la vie privée de l'étudiant. Or, premièrement, il est du droit de la famille, y compris du père et de la mère de l'étudiant, de savoir quel est le comportement de leur enfant à l'université,

afin que si une infraction est commise par ce dernier, ils puissent, avec l'aide des responsables de l'université, jouer un rôle dans l'amélioration de la situation de l'étudiant ; ceci est dans l'intérêt de l'étudiant et ne constitue en aucun cas une violation de sa vie privée.

Deuxièmement, une disposition similaire a également été prévue dans les réglementations pénales ; l'article 49 du Code de procédure pénale approuvé en 1392 dispose : « Les parents, le conjoint, les enfants, les sœurs et frères de ces personnes peuvent être informés de leur garde à vue par l'intermédiaire desdites autorités. » L'application des dispositions de cet article relève de la prudence du législateur en faveur de l'accusé, et ne saurait être considérée comme une violation de sa vie privée. Ainsi, étendre un principe du droit pénal à une disposition disciplinaire est ce qu'on appelle une fausse analogie (Qiyas ma'al-fariq). L'allégation des plaignants concernant les dispositions de l'article 22 est donc infondée.

De plus, les plaignants ont considéré que les dispositions de l'article 110 de la procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants approuvée en 1401 constituaient une ingérence dans la vie privée des individus, ce qui est également condamnable du point de vue de la charia et de la loi. Or, les dispositions dudit article interdisent l'inquisition dans la vie privée des individus et n'autorisent que les enquêtes relatives aux infractions disciplinaires des étudiants, lesquelles sont nécessaires pour statuer équitablement sur ces infractions."

Concernant la demande des plaignants visant à l'annulation de l'ensemble de la procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants, étant donné qu'avec l'adoption de la nouvelle procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants en date du 24/06/1403, cette dernière a remplacé la procédure exécutive approuvée le 01/09/1401, et que ladite ancienne procédure est actuellement abrogée et n'est plus applicable, rendant ainsi caduc l'examen de l'objet de la plainte d'un point de vue légal, le vice-président aux affaires de l'Assemblée générale et des chambres spécialisées de la Cour de justice administrative, en application de l'article 85 de la loi sur la Cour de justice administrative, a rendu une ordonnance de rejet de la plainte par l'arrêt n° 140331390003112382 en date du 21/12/1403.

Cependant, étant donné que certains plaignants avaient également demandé l'annulation des articles 22, 65, 74, 77, 79, 97, 110 et de la note 1 de l'article 12, la note 2 de l'article 32, la note 2 de l'article 43, la note 1 de l'article 68, la note de l'article 88 et la note 3 de l'article 90 de la procédure contestée sous l'angle de la charia, conformément à l'alinéa 2 de l'article 87 de la loi modifiée sur la Cour de justice administrative de 1402, une consultation a été effectuée auprès du Conseil des Gardiens concernant l'aspect de la charia de la disposition contestée. Le Secrétaire

adjoint du Conseil des Gardiens, par la lettre n° 102/47520 en date du 03/08/1404, a déclaré ce qui suit :

"Monsieur le Président de l'Assemblée générale de la Cour de justice administrative
Salutations respectueuses

En référence à la lettre n° 01016595 du 20/02/1404 ;

Le sujet des articles 22, 65, 74, 77, 79, 97, 110 et de la note 1 de l'article 12, la note de l'article 22, la note 2 de l'article 32, la note 2 de l'article 43, la note 1 de l'article 68, la note de l'article 88 et la note 3 de l'article 90 de la procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants approuvée le 01/09/1401 par les ministères de la Santé, des Soins et de l'Éducation médicale et des Sciences, de la Recherche et de la Technologie, a été examiné et débattu lors de la séance du 16/07/1404 par les éminents juristes du Conseil des Gardiens, dont l'avis est rendu comme suit :

- **Note 1 de l'article 12** : Outre le fait que cette disposition est conforme à la note 2 de l'alinéa (B) de l'article 7 du règlement disciplinaire des étudiants de la République islamique approuvé le 20/04/1374 par le Conseil suprême de la Révolution culturelle, si elle a été émise par l'autorité compétente, et en supposant qu'il n'y ait aucun étudiant s'étant inscrit avant l'adoption de la résolution pertinente du Conseil suprême de la Révolution culturelle et poursuivant encore ses études, et que l'autorité compétente puisse fixer aux étudiants des conditions auxquelles quiconque entrant à l'université serait soumis, les dispositions de cette note n'ont pas été jugées contraires à la charia.
- **Article 22** : Si le terme « discrétion » désigne les normes de la charia, cela ne pose pas de problème ; mais si la réserve de « discrétion » est indépendante des considérations de la charia, le caractère absolu de la disposition de cet article concernant la notification aux personnes susmentionnées a été jugé contraire aux normes de la charia.
- **Note de l'article 22** : Si les infractions particulières désignent les cas où les normes de la charia et de la loi n'interdisent pas d'informer la famille, il n'y a pas d'obstacle, sinon cela est contraire à la charia.
- **Note 2 de l'article 32** : Les dispositions de cette note n'ont pas été jugées contraires à la charia.
- **Note 2 de l'article 43** : Les dispositions de cette note n'ont pas été jugées contraires à la charia.
- **Article 65** : Les dispositions de cet article n'ont pas été jugées contraires à la charia.

- **Note 3 de l'article 90** : Les dispositions de cette note n'ont pas été jugées contraires à la charia.
- **Note 1 de l'article 68, articles 74, 77, 79, 97, note de l'article 88 et la fin de l'article 110** : Étant donné que l'étudiant est admis à l'université en acceptant certaines conditions, dont celles figurant dans ces articles et notes, et que dans les résolutions du Conseil suprême de la Révolution culturelle les modes d'examen des infractions disciplinaires ont été définis de manière exclusive, et sachant qu'il n'existe pas d'hypothèse où un étudiant admis avant la définition de ces modalités poursuivrait encore ses études, les dispositions de ces articles et notes n'ont pas été jugées contraires à la charia.
- **Article 110** : L'interprétation absolue concernant la permission de s'immiscer dans des affaires liées en dehors des cas permis par la charia est contraire à la charia."

L'Assemblée générale de la Cour de justice administrative s'est réunie le 11/09/1404 en présence du président, des vice-présidents de la Cour de justice administrative, ainsi que des présidents et conseillers des chambres de la Cour, et après débat et examen, a rendu l'arrêt suivant à la majorité des voix.

Arrêt de l'Assemblée générale

Le Secrétaire adjoint du Conseil des Gardiens, par sa lettre n° 102/47520 en date du 03/08/1404, a déclaré concernant l'aspect de la charia des dispositions contestées : « Note 1 de l'article 12 : Outre le fait que cette disposition est conforme à la note 2 de l'alinéa (B) de l'article 7 du règlement disciplinaire des étudiants de la République islamique approuvé le 20/04/1374 par le Conseil suprême de la Révolution culturelle, si elle a été émise par l'autorité compétente, et en supposant qu'il n'y ait aucun étudiant s'étant inscrit avant l'adoption de la résolution pertinente du Conseil suprême de la Révolution culturelle et poursuivant encore ses études, et que l'autorité compétente puisse fixer aux étudiants des conditions auxquelles quiconque entrant à l'université serait soumis, les dispositions de cette note n'ont pas été jugées contraires à la charia. Article 22 : Si le terme "discrétion" désigne les normes de la charia, cela ne pose pas de problème ; mais si la réserve de "discrétion" est indépendante des considérations de la charia, le caractère absolu de la disposition de cet article concernant la notification aux personnes susmentionnées a été jugé contraire aux normes de la charia. Note de l'article 22 : Si les infractions particulières désignent les cas où les normes de la charia et de la loi n'interdisent pas d'informer la famille, il n'y a pas d'obstacle, sinon cela est contraire à la charia. Note 2 de l'article 32 : Les dispositions de cette note n'ont pas été jugées contraires à la charia. Note 2 de l'article 43 : Les dispositions de cette note n'ont pas été jugées contraires à la charia. Article 65 : Les dispositions de cet article n'ont pas été jugées contraires à la charia. Note 3 de

l'article 90 : Les dispositions de cette note n'ont pas été jugées contraires à la charia. Note 1 de l'article 68, articles 74, 77, 79 et 97, note de l'article 88 et la fin de l'article 110 : Étant donné que l'étudiant est admis à l'université en acceptant certaines conditions, dont celles figurant dans ces articles et notes, et que dans les résolutions du Conseil suprême de la Révolution culturelle les modes d'examen des infractions disciplinaires ont été définis de manière exclusive, et sachant qu'il n'existe pas d'hypothèse où un étudiant admis avant la définition de ces modalités poursuivrait encore ses études, les dispositions de ces articles et notes n'ont pas été jugées contraires à la charia. Article 110 : L'interprétation absolue concernant la permission de s'immiscer dans des affaires liées en dehors des cas permis par la charia est contraire à la charia. »

Par conséquent, en application de la disposition prévue à l'article 87 de la loi sur la Cour de justice administrative approuvée en 1392 concernant l'obligation pour l'Assemblée générale de la Cour de justice administrative de se conformer à l'avis des juristes du Conseil des Gardiens s'agissant de l'aspect de la charia des réglementations exécutives, la note 1 de l'article 12, la note 2 de l'article 32, la note 2 de l'article 43, l'article 65, la note 3 de l'article 90, la note 1 de l'article 68, les articles 74, 77, 79 et 97, la note de l'article 88 et la fin de l'article 110 de la procédure exécutive du règlement disciplinaire des étudiants approuvée le 01/09/1401 ne sont pas contraires à la charia, et sur le fondement de l'alinéa 1 de l'article 12 et de l'article 88 de la loi sur la Cour de justice administrative approuvée en 1392, un jugement de non-annulation de ces dispositions est rendu.

Par ailleurs, l'article 22 et sa note, ainsi que l'interprétation absolue de l'article 110 de ladite procédure exécutive, dans la mesure précisée dans l'avis des juristes du Conseil des Gardiens, sont contraires à la charia et, sur le fondement de l'alinéa 1 de l'article 12 et des articles 13 et 88 de la loi sur la Cour de justice administrative approuvée en 1392, leur nullité est prononcée à compter de la date de leur adoption. Ce jugement, conformément à l'article 93 de la loi sur la Cour de justice administrative (telle que modifiée et approuvée le 10/02/1402), est valide et fait autorité dans l'examen et la prise de décision des juridictions judiciaires et administratives. /

Ahmadreza Abedi Président de l'Assemblée générale de la Cour de justice administrative